kõige külmem enamasti veebruar, paiguti aga ka jaanuar. Tabelisse ülesmärgitud maakonna-jagusid võrreldes leiame, et kõige kõrgem aasta-kesktemperatuur on maakonna lõunapoolses osas, maha arvatud Otepää kõrgustik. Kõige jahedam on maakonna põhja-äär Endla ja teiste soomaadega; ainult jaanuaris ja veebruaris on ta teistest kohtadest soem, mida vahest mitte päris kinnikülmavate rabade arvesse tuleb panna. Südatalvel on Otepää kõrgustik võrdlemisi kõige külmem, mis täiesti loomulik. Märtsikuus on õhk Tartu linnas natuke soem kui mujal; on ju siis juba pikemat aega paistma hakkava päikese kiirtel linna müüride vastu põrkumisel suurem soendav mõju kui lagedal maal. Aga aprillist septembrini on Lõuna-Tartumaa võrdlemisi soem kui linn ja põhjapoolne maa. On ju lõunapoolne maakond peaasjalikult lage ja kuiva aluspõhjaga ja suuremalt jaolt põldudega kaetud, mis paremaiks õhu soenemise tingimusiks on kui põhjapoolse osa soomaad, järved ja metsad. Ainult maikuus, peale lumikatte kadumist, mõjub päike Otepää kõrgustikul natuke intensiivsemalt kui mujal. Oktoobrikuus tuleb Peipsi järve suure veekogu soendav mõju ilmsiks; aga novembris külmab ta juba kinni, ja siis esineb Äksi-Kursi madalik võrdlemisi soema alana, niisama detsembris. See nähtus oleneb arvatavasti sealseist suurtest metsadest.

Esimeses tabelis esinevad kaua-aegsed kesktemperatuurid. Kuid neist on veel vähe selleks, et temperatuuri tõelist käiku iseloomustada. Sest ka normaalseil aastail ei valitse terve kuu aega sama temperatuur, ja ka öö-päeva jooksul muutub ta: miinimum on harilikult kella 4—6 hommikul, maksimum kella 2 paigu p. l. Need temperatuuri muutused on Tartu maakonnas ning Eestis üldse ainult Tartu linna kohta uuritud. Kuid et Tartu linna ilmastuolud maakonna omadest ainult vähe lahku lähevad, siis on vastavad andmed ka maakonna jaoks enam-vähem täpsalt maksvad. Järgnevas tabelis on antud: teises ja neljandas reas kuu ja aasta keskmine maksimum ja miinimum, see on, temperatuurid, millede vahel teatava kuu normaalne temperatuur keskmiselt kõigub. Esimeses ja viiendas reas esinevad 50 aasta jooksul tähelepandud kuu ja aasta absoluutsete maksimumide ja miinimumide keskmised, s. o. keskmised äärmised piirid, milledeni temperatuurid ulatuvad erakordseil päevil. Neist äärmisist absoluutseist maksimumest ja miinimumest, mis kunagi on ette tulnud, olgu nimetatud ainult, et kõige suurem Tartus mõõdetud külm oli — 36°.2 C., nimelt 26. jaanuaril 1868. a.; kõige suurem õhusoojus 35°.2 C. oli 2. augustil 1896. a. Kolmandas reas on normaalsed kesktemperatuurid võrdluseks veel kord kirja pandud.

T a r t u	jaan.	apr.	juuli	okt.	aasta
Absoluutsete maksimum. keskmine	2.6	17.4	28.9	15.0	30.7
Keskm. maksimum	— 4.2	7.7	22.2	7.8	8.2
Normaalne kesktemperatuur	— 6.7	3.5	17.2	5.1	4.6
Keskmine miinimum	— 9.4	—0.4	12.1	2.0	0.8
Absoluutsete miinimumide keskmine	—22.2	—7.2	7.1	—4.7	—25.3